

**O UTRWALENIE HISTORYCZNEJ
ZASŁUGI GEN. K. SOSNKOWSKIEGO
W USTANOWIENIU
MIĘDZYNARODOWEGO ZAKAZU
STOSOWANIA BRONI BAKTERIOLOGICZNEJ**

Jerzy Mierzejewski

To commemorate gen. K. Sosnkowski's historical merits in the establishment of the international ban on bacteriological weapons

Wyształcona na przełomie XIX i XX wieku mikrobiologia stworzyła podstawy dla racjonalnych sposobów zapobiegania i leczenia chorób i schorzeń zakaźnych. Z drugiej strony poznanie i opanowanie sztucznego namnażania drobnoustrojów chorobotwórczych legło u podstaw powstania nowego rodzaju broni - broni bakteriologicznej lub szerzej biologicznej (poza bakteriami - wykorzystanie wirusów, grzybów i ich toksycznych metabolitów). Wiedza o tej broni, oparta dotychczas o źródła często mało wiarygodne, przepojone propagandą i utajniane tworzy swoisty konglomerat faktów, domysłów, oskarżeń utrzymujących się latami i zwielokrotnianych w okresach napięć i konfliktów zbrojnych.

Wydarzenie, które postawiło pierwszą międzynarodową barierę prawną przeciw wykorzystywaniu zdobyczy mikrobiologii do celów militarnych, miało miejsce w 1925 roku, kiedy to został podpisany Protokół Genewski o zakazie stosowania broni bakteriologicznej i chemicznej. Inicjatywa opracowania i uchwalenia tego dokumentu powstała na konferencji zwołanej w dniach od 4 maja do 17 czerwca 1925 r. w Genewie pod auspicjami Ligi Narodów dla ustalenia kontroli nad międzynarodowym handlem bronią i sprzętem wojskowym.

Historyczna już dzisiaj zasługa w podjęciu inicjatywy i w konsekwencji doprowadzenia do zakazu stosowania broni bakteriologicznej przypada delegacji polskiej a szczególnie jej przewodniczącemu gen. K. Sosnkowskiemu. Z tego względu dla czytelnika - polskiego mikrobiologa winny być znane starania nad tworzeniem zakazu stosowania tych rodzajów broni, który ostatecznie przybrał formę tzw. Protokół Genewskiego z 1925 r.

Skrócone do pierwszej strony...

Część artykułu dotycząca przebiegu obrad Konferencji Genewskiej z 1925 r. i cytowane wystąpienia delegatów są oparte na stenogramie: Actes de la Conference pour le Controle du Commerce International des Armes et Munitions et des Materieles de Guerre (Geneye, 4 mai - 17 juin 1925). Societe de Nations. A.B. 1925. IX, w tłumaczeniu autora.)

* Dla szerszego spopularyzowania inicjatywy uhonorowania omawianej zasługi gen. K. Sosnkowskiego artykuł ten ukaże się równolegle w nr 1/99 *Mikrobiologii Medycyny*, za co Zarząd Główny PTM składa obu Redakcjom serdeczne podziękowanie.